

لیکونکی: برانکو مارسیټیک «Branko Marcetic»

منبع اودخپریډو نیټه: پرنسیپل ستیت کرفت «15-05-2024»

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل»

آیا پوتین غواړي چې جگړه پای ته ورسوي؟

Does Putin want to end the war? We should test him

داکراین دجگړې اکثر پلویان دد پیلما سی کرنلاره دبی کټی په بڼه انځوروی ، دروسی له اولسمشر سره له وروستي مرکې څخه چې دهغې سره تر سره شوي په زړه پوري مطالب یې اقتباس شوی

Ukraine war maximalists are portraying diplomacy as futile, pointing to a cherry picked quote from a recent interview with the Russian president

تیره چهارشنبه د روسیې ولسمشر ولادیمیر پوتین د یوې مرکې لپاره ناست و چې په ترڅ کې یې یو ځل بیا څرگنده کړه چې په لویدیځ کې د ډیپلوماسی پلوه غبرونو د ټینګار سره سره، هغه د اوکراین د جگړې د پای ته رسولو لپاره خبرو اترو ته چمتونه دی، او دا ځکه چې کییف ناڅرګند دی یعنی چې دکیف د مقا ما تو دریځ څرګند نه دي . او د جگړې د ډګر امکانات پدې معنی دي چې روسیه کولی شي د جگړې په دوام سره نور پرمختګونه خوندي کړي.

"دا به زموږ لپاره مسخره وي چې له اوکراین سره خبرې اترې یوازې د دې لپاره پیل کړو چې مهمات یې له لاسه ورکړي." پوتین مرکه کونکي **ډیمیتري کیسلیوف** ته وویل ، د وال سټریټ ژورنال د بهرنیو چارو د رییس **یاروسلاو تروفیموف** لخوا کوم چې هغه په ځانګړي ډول په پراخه ویروسی ککړشوی توپیت کې څه ویلی دي؟

او هغه هم پرته لدې چې دا هغه څه ندي کوم چې پوتین وویل. په حقیقت کې، د بشپړ متن په لوستلو او په شرایطو کې د اقتباس په لیدلو سره د انتخاب شوي ابديت شوي غږ په توګه، دا روښانه ده چې هغه دقیق مخالف پیغام وړاندې کوي:

"پوتین وویل زموږ لپاره چې اوس یوازې د دې لپاره چې مهمات یې له منځه ولاړ شي، خبرې اترې کول به مسخره وي. په هر صورت، موږ جدي خبرو ته چمتو یو، او موږ د ټولو شخړو په ځا نګرې توګه دا د سوله ایزو لارو حل کولو ته لېواله یو."

هغه څه چې ریښتیا دي دا دي چې پوتین یو ځل بیا د سولې د خبرو لپاره نور سخت شرایط تکرار کړل چې تیر کال یې تصویب کړل، یعنې مسکو به هغه څلور سیمې نه پریرېدې چې په رسمي توګه یې د (2022) کال په سپټمبر کې په رسمي توګه د روسیې خاوری سره ضمیمه کړې او دا چې د جګړې د ډګر حالت ته په پام سره به اوکراین څه ولري. د دې خاورې د لاسه ورکولو د منلو لپاره به څه وي

"ایا موږ خبرو اترو ته چمتو یو؟ موږ ډاډه یو، "هغه وویل. "مګر موږ په یقیني ډول خبرو ته چمتو نه یو چې د یو ډول "غوښتونکي فکر" پر اساس وي چې د رواني درملو کارولو وروسته رامینځته کېږي، مګر موږ د واقعیتونو پر اساس خبرو ته چمتو یو چې وده کړي، لکه څنګه چې دوی په ورته قضیو کې وايي: په ځمکه."

دې کار د لومړي اقتباس توتیه شوي نسخه په ټولنیزو رسنیو کې دلري او پراخه خپریدو مخه ونه نیوله او ډیرې وختونه د تروفیموف او نورو مستند غږونو په څیر په لوړ پوړو ورځپاڼو کې د خبریالانو لخوا ودرول شو، دا د ثابت ثبوت په توګه چې د جګړې پای ته رسولو لپاره خبرې اترې ناشوني وي. او دا اوږده جګړه یوازینی لاره ده.

"د جرګې د جمهوري غوښتونکو مشرتابه اوکراین ته د پوځي اکمالاتو کمولو پوتین دي ته اړ کړ چې د سولې خبرو اترو په اړه خپله پلمه پریرېدې. هغه دا ټول غواړي، "د تیرافیموف د مرکي لنډیز و«.

«پوتین اشاره وکړه چې هغه به د اوکراین څخه د الحاق شوي خاورې د تسلیمولو په اړه بحث ونه کړي او ډاډه ښکاري چې د روسیې اړدو کولی شي نور پرمختګ وکړي." فاینشل ټایمز د مسکو د بیورو مشر **میکس سیډون** راپور ورکړ، مخکې له دې چې د شواهدو په توګه د کلپ شوي اقتباس وړاندې کړي.

"روسیه د خبرو اترو په اړه اوازې خپروي. ناقدین یا نیوکې کونکو خلکو بې ادبه مقالې لیکي. لکه: امریکا له اوکراین سره خپلې مرستې بندې کړې. پوتین وايي - مننه، ستاسو په مرسته به زه د اوکراین جګړه وګټم [او] به ویجاړ کړم، "تاریخ تیموتي سناپیر د تیرافینوف لنډیز په حواله لیکلي.

د بلجیم MEP Guy Verhofstadt په تویتیر کې لیکلي: "جنگ مجرم پوتین نه غواړي خبرې اترې وکړي، یوازې د جنسي تیري، وژني او د بي گناه اوکرایینیا نو غلا کول." "د دې جگړې د پای ته رسیدو یوازینی لار دا ده چې مور گام پورته کړو او اوکرایینیا نو ته هغه څه ورکړو چې دوی یې غواړي. په لویدیځ کې هغه کسان چې د خبرو اترو غوښتنه کوي د دې شیطان خدمت کوي.

استازی ډان بییر (D-Va) دا د ادعا کولو لپاره کارولی چې د GOP د نظامي مرستې بندول "د پوتین تیري او دروسیې د جگړې هڅو ته وده ورکوي." "ورته استدلالونه - چې د کت شوي اقتباس بنودلي چې د پوتین خبرې اترې یو سگرت دی، او دا چې د جگړې سوله ایز پای ته رسیدو یوازینی لار د نظامي حل دوه برابره کول دي - وو، او نن هم شتون لري، د یو لخوا خپرېږي. د مشهورو، اغیزمنو او پیری وختونو سپکو غبرونو پراخه ډولونه، په لویه کچه د تیرافیموف او سیدون د څرگندونو په اړه د غلط بیان کولو مخه نیسي.

دا د ټولنیزو رسنیو څخه بهر ډیر ښه نه و. د خبرو اترو په اړه د پوتین تبصرې په بشپړ ډول د لویدیځ رسنیو راپورونو څخه په رویترز، اسوشیټډ پریس، PBS او امریکا غږ کې د هغه مرکه کې پاتې شوي. یوازې CNBC د بشپړ اقتباس سره نظرونه شامل کړل؛ CNN دا هم راپور ورکړی چې "پوتین وویل چې روسیه به خبرو اترو ته ليواله وي،" که څه هم یوازې د هغه تبصرې په حواله چې "په ځمکه کې واقعیتونه" دي.

نور د گمراه کونکي چوکاټ لپاره د لنډې اقتباس کارولو په اړه دوه چنده کوي، لکه د واشنګټن ایگزامینر سرلیک، یا دا د ټیلگراف راپور. وروستی یوازې د سرلیک څخه بهر شو او د لوستونکو په وینا پیل شو چې پوتین "له اوکراین سره د سولې خبرې اترې رد کړي"، مخکې له دې چې د مرکې څخه یو جامع اقتباس راټول کړي چې په قصدي توگه یې د هغه تبصرې څخه ډډه وکړه چې مسکو د خبرو اترو لپاره چمتو دی او د حل کولو ليوالتیا لري. شخړې په ډیپلوماټیک ډول.

ولې دا مهمه ده؟ هاکس به تور ولگوي چې دلته د ریکارډ سمولو جرات کول د پوتین پلوه مشکوک خواخوږی نښه ده. خو خبرو اترو ته ليوالتیا له اخلاقي فضیلت سره هېڅ تړاو نه لري: د سعودي ظالم حکومت چې په دې وروستیو کې یې د اعدامونو لړۍ روانه وه، بالاخره په یمن کې د خپلې وحشتناکې جگړې د پای ته رسولو په اړه خبرې اترې وکړې، سره له دې چې په هیواد کې یې وحشت خپور کړی و.

په دې وروستیو کې، حماس په غزه باندې د اسراییلو د برید په اوږدو کې خبرو اترو ته ليوالتیا بنودلي، هغه خبرې چې د نومبر په میاشت کې د اوربند او یرغل تبادلې سره یې پایله درلوده، چې هېڅ یو یې د اکتوبر د 7 د ظلمونو لپاره معاف نه کوي او یا یې د خپلو غرو نمونې اتباع وړاندې کوي.

لکه څنگه چې په دې قضیو کې، یو څوک اړتیا نلري چې په پوښتن باندې باور وکړي، یو مستبد او عملي سیاستوال، د خبرو اترو لپاره. د سولې خبرې اترې، د خپل طبیعت له مخې، د یو بل په وړاندې د پوره باور او ښه نیت پرته د اړخونو تر منځ ترسره کېږي، او د هر ډول خبرو اترو یوه برخه د هر اړخ لپاره د منلو وړ امنیتي تضمینونو سره د میکانیزم جوړول شامل دي چې یوازې په باور باندې تکیه کولو اړتیا لري کوي. د تصدیق کولو تر ټولو ډاډه لاره که څوک د داسې خبرو اترو په اړه جدي وي په حقیقت کې د دوی هڅه کول دي.

حقیقت دا دی چې پوښتن ټینګار کوي چې هغه خبرو اترو ته چمتو دی، که څه هم د اوکراین له خوا د لویو ځمکنیو امتیا زاتو سره، باید د هر هغه چا لپاره هڅونکي خبر وي چې په ریښتیا د اوکراین په اړه یا ملرنه کوي. د RAND انسټیټیوټ د تیر کال په جنوري کې استدلال وکړ چې د اوږدې جګړې له امله رامینځته شوي اقتصادي او ټولنیز زیان د ورکې شوې سیمې د نظا مي بیا کتنې احتمالي گټو څخه ډیر دی. په حقیقت کې، د اخلاقي قناعت وړ نظا مي بریا په لټه کې د جګړې د اوږدولو اغیزې د هیواد لپاره ویجاړونکي دي: په لسګونو زره وژل شوي او ټپیان، د زیربنا وو پراخه ویجاړتیا، د ډیموګرافیک بحران، او لوی پور چې هیواد به یې د بې رحمۍ سره مخ کړي. پور ورکونکي په زرګونو اوکراینیان په جګړه کې د مړینې د مخنیوي لپاره په کلکه له شمولیت څخه ډډه کوي، په سلو کې 48 اوکراینیان دا مني چې دوی جګړې ته چمتو نه دي.

د پوښتن دا څرګندونې یوازې وروستی نښه ده چې مسکو خبرو ته چمتو دی. پوښتن په ورته ډول د فبروري په میاشت کې څو ځله ټکر کارلسن ته وویل چې روسیه خبرو اترو ته چمتو ده. تر ټولو مهم، په نیویارک ټایمز، بلومبرګ او رویټرز کې درې جلا راپورونو د مسکو لخوا د پردې تر شا څرګندونې په ډاګه کړي، د راپور له مخې د تیر سپټمبر په پیل کې، واشنګټن د سولې خبرو اترو لپاره، چې د بایډن ادارې تر اوسه عمل نه دی کړی.

مور په ډاډ سره نه پوهیږو چې ایا د پوښتن څرګندونې جدي دي تر هغه چې دوی په خبرو اترو کې ازمول شوي وي. مګر دا ژورنالستانو او مبصرینو ته د خلکو د گمراه کولو لپاره وړیا لاس نه ورکوي چې دوی شتون نلري، ټول د دې لپاره چې په سوله ایزه توګه د جګړې پای ته رسېدو احتمال کمزوری کړي چې ډیر اوکراینیان نه غواړي جګړه وکړي.

د مقالې د لیکونکي په اړین څو کرښي:

برانکو مارسیټیک د جیکوبین مجلې سره کارمند لیکوال دی او د پرون سري لیکوال دی: د جو بایډن پر وړاندې قضیه. د هغه کار په واشنګټن پوسټ، ګارډین، دا ټایمز او نورو کې خپور شوی

----- **په درناوي «28-05-2024»**